

K O N W E N C J A

między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunji, dotycząca ułatwień w małym ruchu granicznym polsko-rumuńskim, podpisana w Warszawie dn. 7 grudnia 1929 r.

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 80).

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MY, IGNACY MOŚCICKI,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dziec należy, wiadomem czynimy:

Dnia siódmego grudnia tysiąc dziewięćset dwu-
dziesiątego dziewiątego roku podpisana została w
Warszawie między Rzeczpospolitą Polską i Kró-
lestwem Rumunji konwencja dotycząca ułatwień
w małym ruchu granicznym polsko-rumuńskim, wraz
z protokołem dodatkowym, załącznikami A i B,
wzorami Nr. 1, Nr. 2 i protokołem podpisania o na-
stępującem brzmieniu dosłownem:

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

NOUS, IGNACY MOŚCICKI,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Une Convention entre la République de Po-
logne et le Royaume de Roumanie concernant les
facilités dans le trafic frontière local polono-roumain
ayant été signée à Varsovie le sept décembre mil
neuf cent vingt neuf avec un Protocole Additionnel,
les Annexes A et B, les Modèles Nr. 1, Nr. 2 et un
Protocole de Signature dont la teneur suit:

KONWENCJA

między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, dotycząca ułatwień w małym ruchu granicznym polsko-rumuńskim.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
z jednej strony
i
KRÓLESTWO RUMUNJI
z drugiej strony,

pragnąc ułatwić mieszkańcom obszaru granicznego mały ruch graniczny, postanowiły zawrzeć konwencję i wyznaczyły w tym celu jako pełnomocników, mianowicie:

Rzeczpospolita Polska:

Pana Władysława RASIŃSKIEGO, doktora praw,
b. Dyrektora Departamentu w Ministerstwie Skarbu,

Królestwo Rumunii:

Jego Ekscelencję Georges CRETZIANO, Ministra Pełnomocnego i Posła Nadzwyczajnego w Warszawie,

którzy, po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł 1.

1. Obywatele obu Układających się Stron, zamieszkali w pogranicznym pasie jednego z obu Krają, będą korzystali, zgodnie z postanowieniami przewidzianymi w niniejszej konwencji, z ułatwień niżej wymienionych.

2. Za pasy pograniczne uważane będą okolice, które rozciągają się po każdej stronie granicy w zasadzie w odległości dziesięciu kilometrów.

3. Obydwie Układające się Strony mogą jednakże za obopólną zgodą rozszerzyć te pasy pograniczne poza dziesięć kilometrów, w razie stwierdzenia, że takie rozszerzenie jest konieczne ze względu na żywotne potrzeby gospodarcze zainteresowanych okolic.

Rozdział I.**Ułatwienia osobiste.****Artykuł 2.**

1. W celu korzystania z ułatwień, przewidzianych w niniejszej konwencji, osoby wyżej wspomniane winny być zaopatrzone w przepustki graniczne, upoważniające je do przekraczania granicy i przebywania w pasie pogranicznym drugiego Kraju.

2. Te przepustki graniczne będą mogły być udzielane:

1) właścicielom gospodarstw rolnych położonych w pasie pogranicznym drugiego Kraju, ich pełnomocnikom, członkom ich rodzin, dzierżawcom, użytkownikom gruntów leżących w tym pasie oraz

CONVENTION

entre la République de Pologne et le Royaume de Roumanie concernant les facilités dans le trafic frontière local polono-roumain.

LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE
d'une part
et
LE ROYAUME DE ROUMANIE
d'autre part,

animés du désir de faciliter aux habitants de la zone frontière le trafic local, ont décidé de conclure une Convention et à cet effet ont désigné les plénipotentiaires, savoir:

La République de Pologne:

Monsieur Władysław RASIŃSKI, docteur en droit,
ancien Directeur de Département au Ministère des Finances,

Le Royaume de Roumanie:

S. E. Monsieur Georges CRETZIANO, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Sa

Majesté le Roi de Roumanie, à Varsovie, lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

1. Les ressortissants des deux Parties Contractantes, domiciliés dans la zone frontière limitrophe de l'un des deux Pays, bénéficieront, conformément aux dispositions prévues dans la présente Convention, des facilités ci-après mentionnées.

2. Seront considérées comme zones frontières limitrophes les régions qui s'étendent, de chaque côté de la frontière en principe à dix kilomètres.

3. Toutefois, les deux Parties Contractantes pourront d'un commun accord, élargir ces zones frontières limitrophes au delà de dix klm. chaque fois qu'il aura été établi qu'une pareille extension est nécessaire en vue des besoins économiques vitaux des régions intéressées.

Titre I.**Facilités personnelles.****Article 2.**

1. Afin de bénéficier des facilités prévues par la présente Convention, les personnes susindiquées doivent être munies d'un permis de passage les autorisant à passer la frontière et à séjourner dans la zone frontière limitrophe de l'autre Pays.

2. Ces permis de passage pourront être accordés aux:

1. Propriétaires des exploitations agricoles situées dans la zone frontière limitrophe de l'autre Pays, à leurs fondés de pouvoir, aux membres de leurs familles, aux fermiers, usufruitiers et usagers

osobom prawnie ich używającym, jako też robotnikom potrzebnym dla gospodarstwa;

II) innym osobom w razie, gdyby chodziło o pilne interesy osobiste;

III) rzemieślnikom, zamieszkałym co najmniej od roku w pasie pogranicznym jednego z obu Krajów w razie, jeśli zostaną najęci do czasowego wykonywania swego zawodu w pasie pogranicznym drugiego Kraju;

IV) duchownym, lekarzom, lekarzom weterynaryjnym, ich pomocnikom prawnie upoważnionym, oraz położnym.

3. Funkcjonariusze urzędowi, pełniący służbę w pasie pogranicznym uprawnieni są do przekraczania granicy za okazaniem przepustki stałej, w którą powinni być zaopatrzeni.

Artykuł 3.

1. Posiadacze przepustek będą mogli przekraczać granicę przy użyciu wszelkich zwykłych środków transportowych.

2. Posiadacze wszystkich tych przepustek będą mogli przebywać tylko w miejscowościach, wymienionych w tych dokumentach.

Artykuł 4.

1. Przepustki ważne na jednorazową podróż przez granicę będą koloru białego.

Graniczne przepustki stałe będą koloru żółtego.

Graniczne przepustki gospodarcze będą koloru zielonego.

2. Do wystawiania tych przepustek granicznych będą używane formularze wydrukowane w języku polskim i rumuńskim według załączonych wzorów (wzór Nr. 1 i 2).

3. Przepustki graniczne winny zawierać następujące dane:

a) nazwisko, imię, przynależność państwową, stanowisko społeczne lub zawód, miejsce i datę urodzenia, jako też miejsce zamieszkania posiadacza;

b) cel podróży i miejsce przeznaczenia;

c) punkt przejściowy wyznaczony do przekroczenia granicy;

d) wyszczególnienie osób małoletnich, towarzyszących posiadaczowi przepustki;

e) termin ważności przepustki.

4. Przepustki winny być zaopatrzone w fotografię posiadacza urzędownie zaświadczoną, jako też w jego podpis lub odcisk palca. Fotografia na przepustce nie jest wymagana, jeśli posiadacz przepustki okaże dowód tożsamości, urzędowy lub przynajmniej urzędowo zaświadczony i zaopatrzony w fotografię.

Artykuł 5.

1. Przepustki graniczne będą wystawiane przez władze administracyjne pierwszej instancji tego okręgu, w którym mieszka petent (starosta po stronie polskiej i pretor po stronie rumuńskiej).

2. W razie pilnej i należycie stwierdzonej potrzeby przepustki koloru białego będą mogły być wystawiane również przez zwierzchność odnośnej

légaux des terrains sis dans cette zone, ainsi qu'aux ouvriers nécessaires pour l'exploitation;

II. autres personnes au cas où il s'agirait d'intérêts personnels urgents;

III. artisans domiciliés au moins depuis une année, dans la zone frontrière limitrophe de l'un des deux Pays dans le cas où ils seraient engagés à exécuter temporairement leur profession dans la zone frontrière limitrophe de l'autre Pays;

IV. ecclésiastiques, médecins, médecins-vétérinaires, à leurs agents légalement autorisés et aux sages-femmes;

3. Les fonctionnaires officiels en service dans la zone frontrière limitrophe sont autorisés à franchir la frontrière sur la présentation du permis permanent, dont ils doivent être munis.

Article 3.

1. Les titulaires des permis de passage pourront franchir la frontrière par tous les moyens normaux de transport.

2. Les titulaires de tous ces permis ne pourront séjourner que dans les localités spécifiées sur ces documents.

Article 4.

1. Les permis valables pour un seul passage de la frontrière seront de couleur blanche.

Les permis de passage permanents seront de couleur jaune.

Les permis de passage délivrés pour les raisons économiques seront de couleur verte.

2. Des formulaires imprimés en langue polonaise et roumaine conformes aux modèles annexés (modèles N° 1 et 2) seront employés pour la délivrance de ces permis de passage.

3. Les permis de passage doivent contenir les indications suivantes:

a) le nom, le prénom, la nationalité, la situation sociale ou la profession, le lieu et la date de naissance ainsi que le domicile du titulaire;

b) le but de voyage ainsi que les lieux de destination;

c) le point de la frontrière par lequel devra s'effectuer le passage;

d) la spécification des personnes mineures accompagnant le titulaire du permis;

e) la validité du permis.

4. Les permis doivent être munis d'une photographie du titulaire, certifiée officiellement, ainsi que de sa signature ou d'une empreinte digitale. La photographie sur le permis n'est pas exigée si le titulaire présente une carte d'identité officielle, ou du moins certifiée officiellement, et munie d'une photographie.

Article 5.

1. Les permis de passage seront délivrés par les autorités administratives de première instance du district où le pétitionnaire a son domicile (le Staroste pour la Pologne et le Préteur pour la Roumanie).

2. En cas de nécessité urgente, dûment constatée, les permis de couleur blanche pourront être délivrés également par le maire de la commune res-

gminy i zaświadczone przez najbliższą placówkę policyjną.

3. Władze wymienione w ustępie 1 niniejszego artykułu są obowiązane komunikować sobie uprzednio o każdej prośbie o graniczną przepustkę stałą (koloru żółtego) lub przepustkę gospodarczą (koloru zielonego).

Zawiadomienia te mają zawierać następujące dane: nazwisko, imię, przynależność państwową, miejsca zamieszkania petenta, miejscowość do której on się udaje, jako też wszystkie informacje pozwalające stwierdzić, że petent spełnił wszelkie warunki wymagane dla otrzymania przepustki.

Dla robotników zawiadomienia te winny zawierać ponadto nazwisko pracodawcy, który ich najął.

Przepustka graniczna nie będzie wystawiona jeżeli w ciągu dni dwudziestu po wysłaniu zawiadomienia właściwa władza drugiej Strony sprzeciwi się temu bądź ze względów bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź też dlatego, że nie zostały dopełnione wszystkie warunki, wymagane przez niniejszą konwencję.

Jeżeli władza powołana do wystawiania przepustek granicznych uzna sprzeciw za nieuzasadniony, wówczas jej bezpośrednia przełożona instancja administracyjna będzie mogła interwenjować u właściwej wyższej władzy drugiej Strony w celu zarządzenia ponownego zbadania danego wypadku.

Szczegóły postępowania, które winny być zastosowane w celu likwidowania wypadków spornych tego rodzaju, będą ustalone w drodze bezpośredniego porozumienia między właściwymi władzami administracyjnymi obu Układających się Stron.

Artykuł 6.

1. Dzieci poniżej lat piętnastu, w zasadzie, będą mogły przekraczać granicę tylko w towarzystwie swych rodziców lub dorosłych członków swej rodziny, w których przepustkach winny być wpisane.

2. W wypadkach szczególnych jednakże (przewóz żywności, dozór nad zwierzętami i t. d.) dzieci będą mogły przekraczać granicę nawet nie w towarzystwie dorosłych, na podstawie przepustek, które będą im wydawane tylko na żądanie ich rodziców lub prawnych opiekunów i które winny zarazem nosić podpis lub odcisk palca tychże osób.

Artykuł 7.

1. Przepustki na podróż jednorazową (koloru białego) będą wystawiane osobom wymienionym w art. 2 ustępy II, III i IV i będą ważne na osiem dni, licząc od daty ich wystawienia; upoważniają one ich posiadaczy do przebywania w pogranicznym pasie drugiego kraju w ciągu trzech dni, nie licząc dnia przekroczenia granicy.

2. Przepustki stałe (koloru żółtego) będą wydawane osobom wymienionym w art. 2 ustępy III i IV z ważnością sześciomiesięczną. Upoważniają one ich posiadaczy do przebywania w pogranicznym pasie drugiego kraju za każdym razem w ciągu trzech dni, zaś rzemieślników wymienionych

pective et certifiés par le poste de police le plus proche.

3. Les autorités spécifiées à l'alinéa 1 du présent article seront tenues de se communiquer préalablement toute demande d'un permis de passage permanent (de couleur jaune) ou d'un permis pour des raisons économiques (de couleur verte).

Ces communications devront contenir les indications suivantes: le nom, le prénom, la nationalité, le domicile du requérant, le lieu de destination ainsi que tous les renseignements permettant de constater que le pétitionnaire remplit toutes les conditions nécessaires pour obtenir le permis.

Pour les ouvriers ces communications devront contenir en outre le nom du patron qui les a embauchés.

Le permis de passage ne sera pas délivré si dans un délai de vingt jours à compter de l'expédition de la communication l'autorité compétente de l'autre Partie s'y oppose soit pour des raisons de sûreté ou d'ordre public, soit parce que toutes les conditions requises par la présente Convention ne sont pas remplies.

Si l'autorité appelée à délivrer le permis de passage considérait l'opposition comme mal fondée, l'instance administrative immédiatement supérieure pourra intervenir auprès de l'autorité supérieure compétente de l'autre partie, afin de faire examiner à nouveau le cas en question.

Les détails de la procédure à suivre, afin de liquider les cas litigieux de cette sorte seront établis par la voie d'entente directe entre les autorités administratives compétentes de deux Parties Contractantes.

Article 6.

1. En principe les enfants au-dessous de quinze ans ne pourront franchir la frontière qu'accompagnés de leurs parents ou des membres adultes de leurs familles, sur le permis desquels ils devront être inscrits.

2. Cependant, dans des cas spéciaux (transport d'aliments, garde des animaux etc.) les enfants pourront franchir la frontière même sans être accompagnés, en vertu des permis qui leur seront délivrés, uniquement sur la demande de leurs parents ou de leurs tuteurs légaux et qui devront porter en même temps la signature ou l'empreinte digitale de ces personnes.

Article 7.

1. Les permis pour un seul passage (de couleur blanche) seront délivrés aux personnes spécifiées à l'art. 2 points II, III et IV et seront valables huit jours à compter de la date de leur délivrance; ils autorisent leurs titulaires à séjourner dans la zone frontière limitrophe de l'autre Pays pendant trois jours, sans compter le jour du passage.

2. Les permis de passage permanents (de couleur jaune) seront délivrés aux personnes spécifiées à l'art. 2 points III et IV et seront valables six mois. Ils autorisent leurs titulaires à séjourner dans la zone frontière limitrophe de l'autre Pays chaque fois pendant trois jours et les artisans spécifiés à l'art. 2

w art. 2 punkt III w ciągu sześciu dni, nie licząc dnia przekroczenia granicy.

3. Przepustki wydawane dla celów gospodarczych (koloru zielonego) osobom wymienionym w art. 2 punkt I będą ważne na jeden rok i będą uprawniać ich posiadaczy do przebywania w pogranicznym pasie drugiego kraju, w miejscach oznaczonych w tych dokumentach, w takim czasie, jakiego wymaga wykonanie robót. Będą one mogły być wykorzystane przez posiadaczy również w wypadkach przewidzianych w art. 2 punkt II.

Artykuł 8.

1. Przepustki ważne na podróż jednorazową, jak również przepustki stałe upoważniają posiadaczy do przekraczania granicy wyłącznie tylko w punktach oznaczonych w tych dokumentach i uznanych za punkty przejściowe przez obydwie Układające się Strony.

2. Przepustki gospodarcze uprawniają do przekraczania granicy nawet poza stałymi punktami przejściowymi, w miejscach, gdzie takie przejście jest niezbędne dla wykonania robót (drogi uboczne). Miejsca te będą ustalone przez odnośne władze celne i straż graniczną obu Układających się Stron po wysłuchaniu osób zainteresowanych z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb gospodarstwa rolnego, stwierdzonych na miejscu.

Artykuł 9.

1. Przekroczenie granicy na podstawie jednej z przepustek przewidzianych przez niniejszą konwencję może mieć miejsce w zasadzie tylko w porze dziennej, a mianowicie:

między godziną 6 i 20 (czas środkowo-europejski) począwszy od 1 marca do 30 września;

między godziną 7 a 18 (czas środkowo-europejski) począwszy od 1 października do 1 marca.

Przepustki gospodarcze uprawniają do przekraczania granicy od wschodu do zachodu słońca.

2. Władze administracyjne i celne pierwszej instancji obu Układających się Stron mogą za obopólną zgodą ustanowić inne godziny dla przekraczania granicy, jeżeli względy miejscowe tego wymagają.

3. Koleją żelazną będzie można przekraczać granicę o każdej godzinie według rozkładu jazdy pociągów.

Artykuł 10.

Oplaty pobierane za przepustki graniczne nie będą mogły przewyższać:

a) 0.50 zł względnie 10 lei za przepustkę ważną na podróż jednorazową;

b) 3 zł względnie 60 lei za przepustkę stałą;

c) 2 zł względnie 40 lei za przepustkę gospodarczą.

Wysokość tych opłat może być zmieniona przez Rządy obu Układających się Stron za obopólną zgodą.

point III pendant six jours, sans compter le jour de passage.

3. Les permis de passage délivrés pour les raisons économiques (de couleur verte) aux personnes spécifiées à l'art. 2 point I seront valables un an et permettent à leurs titulaires de séjourner dans la zone frontrière limitrophe de l'autre Pays aux endroits indiqués sur ces documents pendant la durée nécessaire aux travaux à exécuter. Ils pourront également être utilisés par leurs titulaires dans les cas prévus à l'art. 2 point II.

Article 8.

1. Les permis valables pour un seul passage ainsi que les permis permanents autorisent leurs titulaires à franchir la frontière exclusivement par les points désignés dans ces documents et reconnus comme points de passage par les deux Parties Contractantes.

2. Les permis délivrés pour les raisons économiques permettent de franchir le frontière même en dehors des points permanents de passage, dans les endroits où ledit passage est indispensable pour effectuer les travaux (chemins vicinaux). Ces endroits seront fixés par les autorités douanières et des gardes-frontière respectives des deux Parties Contractantes, après audition des personnes intéressées et tout en tenant compte des besoins réels de l'exploitation agricole, constatés sur place.

Article 9.

1. Le passage de la frontière en vertu d'un des permis prévus par la présente Convention ne peut s'effectuer en principe que pendant le jour et notamment:

entre 6 h. et 20 h. (l'heure de l'Europe Centrale) à partir du 1 mars jusqu'au 30 septembre;

entre 7 h. et 18 h. (l'heure de l'Europe Centrale) à partir du 1 octobre jusqu'au 1 mars.

Les permis délivrés pour les raisons économiques permettent de franchir la frontière du lever au coucher du soleil.

2. Les autorités administratives et douanières de première instance des deux Parties Contractantes peuvent, d'un commun accord, fixer d'autres heures pour le passage de la frontière si des raisons locales l'exigent.

3. Le passage de la frontière en chemin de fer pourra se faire à toute heure suivant l'horaire des trains.

Article 10.

Les taxes perçues pour les permis de passage ne pourront pas dépasser:

a) 0.50 złoty, soit 10 lei pour un permis valable pour un seul passage;

b) 3 złoty, soit 60 lei pour un permis de passage permanent;

c) 2 złoty, soit 40 lei pour un permis délivré pour des raisons économiques.

Le montant des taxes peut être modifié, d'un commun accord, par les Gouvernements des deux Parties Contractantes.

Żadna inna opłata nie będzie mogła być pobierana za te przepustki.

Artykuł 11.

Straż ogniowa, sformowana w oddział może celem niesienia pomocy przekraczać granicę bez przepustki o każdej godzinie dnia lub nocy w miejscach, gdzie to będzie nieodzowne, oraz przebywać po drugiej stronie granicy tak długo, jak będzie potrzeba, pod warunkiem, iż podda się kierownictwu właściwej władzy miejscowej i stosować się będzie do przepisów obowiązujących w miejscu wypadku.

Artykuł 12.

Osoby, któreby otrzymały przepustki graniczne na podstawie fałszywych zeznań jako też osoby, któreby nadużyły przepustek a w szczególności przekroczyły zakresione tam granice, karane będą stosownie do ustaw obowiązujących na terytorjum, gdzie nadużycie zostało popełnione.

W tych wypadkach przepustka graniczna będzie mogła być odebrana i zwrócona władzy, która ją wystawiła. Właściwe władze niezwłocznie podawać sobie będą wzajemnie do wiadomości wypadki wyżej wspomnianych wykroczeń jak również i zarządzenia wydane stosownie do powyższych postanowień.

Rozdział II.

UŁATWIENIA RZECZOWE.

Artykuł 13.

1. W razie, gdyby gospodarstwa rolne, pastwiska lub inne podobne rodzaje gospodarstwa położone w pogranicznym pasie były przecięte lub oddzielone linią graniczną od siedzib stanowiących z nimi jedną gospodarczą całość, użytkowanie ich nie może być z tego powodu utrudnione.

2. Skutkiem tego właściciele lub posiadacze wyżej wspomnianych gospodarstw (art. 2, punkt I) będą mieli prawo przeprowadzać przez granicę bez cła:

a) kamienie naturalne, piasek, żwir, glinę, przeznaczone do użytku w swym własnym gospodarstwie rolnem;

b) wiklinę, pochodzącą z ich własnego gospodarstwa;

c) drzewo opałowe, jak również drzewo budulcowe pochodzące z własnego gospodarstwa i przeznaczone wyłącznie tylko dla swych potrzeb domowych;

d) nawozy i ziarno siewne w ilościach potrzebnych dla uprawy i zasiania swych pól;

e) płody i wytwory swego gospodarstwa rolnego, o ile one co do rodzaju i ilości odpowiadają rodzajowi i rozległości tego gospodarstwa rolnego;

f) ryby złowione we własnym gospodarstwie;

Aucune autre taxe ne pourra être perçue pour ces permis.

Article 11.

Les sapeurs-pompiers en formation constituée peuvent en vue de porter secours, franchir la frontière sans permis à toute heure du jour ou de la nuit dans les endroits où ce sera indispensable et peuvent séjourner de l'autre côté de la frontière aussi longtemps qu'il sera utile, à condition de se soumettre aux ordres de l'autorité locale compétente et de se conformer aux prescriptions en vigueur dans le lieu de l'accident.

Article 12.

Les personnes qui auront obtenu des permis de passage sur la base de fausses déclarations ainsi que celles qui auront commis un abus dans l'usage du permis, et en particulier auront dépassé les limites y spécifiées, seront passibles de peines conformément aux lois en vigueur sur le territoire où a été commis l'abus.

Dans ce cas le permis de passage pourra en même temps être retiré et retourné à l'autorité qui l'a délivré. Les autorités compétentes se communiqueront réciproquement et sans retard les cas des contraventions susmentionnées, ainsi que les mesures prises conformément aux dispositions précédentes.

Titre II.

Facilités matérielles.

Article 13.

1. Dans le cas où des entreprises agricoles, des pâturages ou d'autres entreprises pareilles, situées dans la zone frontière limitrophe, seraient coupées ou séparées par la ligne frontière des habitations constituant avec elles un ensemble économique leur exploitation n'en saurait être rendue plus difficile de ce chef.

2. En conséquence, les propriétaires ou les possesseurs des exploitations susmentionnées (art. 2 point I) auront le droit de faire passer par la frontière en franchise de douane:

a) des pierres naturelles, du sable, du gravier, de l'argile, destinés à l'usage de leur propre exploitation agricole,

b) de l'osier provenant de leur propre exploitation,

c) du bois de chauffage ainsi que du bois de construction provenant de leur propre exploitation et destinés uniquement à leurs besoins domestiques,

d) des engrais et des semences en quantités nécessaires pour la culture et l'emblavement de leurs terres,

e) les récoltes et les produits de leur exploitation agricole en tant qu'ils correspondent, quant à l'espèce et à la quantité au genre et l'étendue de cette exploitation agricole,

f) des poissons pêchés sur leur propre exploitation,

g) zwierzęta wierzchowe, pociągowe i juczne z uprzężą, środki przewozowe używane w rolnictwie, maszyny i narzędzia rolnicze oraz przybory rybackie dla użytku w swem własnym gospodarstwie i z zastrzeżeniem wywiezienia ich zpowrotem za granicę.

2. Wolno jest przewozić wyżej wyszczególnione przedmioty i artykuły drogami ubocznymi, przewidzianymi w art. 8 ustęp 2, jeśli warunki miejscowe lub rodzaj pracy tego wymagają, jednakże tylko w porze dziennej i pod kontrolą celną.

Artykuł 14.

Przewóz maszyn rolniczych motorowych lub parowych dozwolony jest zasadniczo tylko w przejściowych punktach celnych i dokonywać się będzie z zastosowaniem odprawy warunkowej bez wszelkich opłat celnych. Zabezpieczenie celne nie będzie wymagane w razie, jeśli osoba eksploatująca dane gospodarstwo rolne złoży w urzędzie celnym pisemną deklarację, stwierdzającą, że maszyny te przeznaczone są wyłącznie tylko do użytku w jej własnym gospodarstwie rolnem i że bierze na siebie całkowitą odpowiedzialność jeśli powrotny wywóz tych maszyn nie zostałby skuteczniony w terminie wyznaczonym przez urząd celny; taką samą odpowiedzialność bierze ona na siebie jeśliby maszyny zostały odstąpione do użytku osób trzecich. Przewóz maszyn może nastąpić również drogami ubocznymi, przewidzianymi w art. 8 ustęp 2, pod dozorem celnym. Benzyna i inne środki napędne jak również i smary, które znajdują się w zbiornikach złączonych stale z motorami, mogą być przepuszczane przez granicę bez cła i wszelkich innych opłat. Inne zapasy środków napędnych i smarów podlegają cłom wwozowym na ogólnych zasadach. Co do innych maszyn i narzędzi rolniczych, jako też co do wozów, furgonów, sań i t. d., to przewóz ich przez granicę winien być dozorowany przez władze celne w odpowiedni sposób, jednakże bez żądania zabezpieczenia celnego.

Artykuł 15.

1. Mieszkańcy pasa pogranicznego mogą celem wypasania bydła na pastwiskach położonych w takimże pasie po drugiej stronie granicy, przeprowadzać to bydła przez granicę bez cła i innych opłat (paśne). Przejście bydła przez granicę może się dokonywać również drogami ubocznymi przewidzianymi w art. 8 ustęp 2.

2. W miarę potrzeb tych mieszkańców, korzystających z pastwisk po drugiej stronie granicy, będzie można wprowadzać bez cła i innych opłat: sól, mąkę i chleb, w ilości ustalonej przez właściwe władze celne obu Układających się Stron.

3. Właściciele bydła, pragnący korzystać z powyższych ułatwień, winni bydło to zarejestrować w chwili czasowego wwozu lub wywozu, biorąc na siebie całkowitą odpowiedzialność na wypadek, gdyby bydło nie powróciło do kraju swego pochodzenia w ustalonym terminie, który nie będzie mógł przekraczać dziewięciu miesięcy. W razie, gdyby bydło powróciło nie w całości, właściciel obowiąz-

g) des bêtes de selle, de trait et de somme avec harnais, des moyens de transport employés dans l'agriculture, des machines et des outils agricoles, ainsi que des ustensiles de pêche, pour l'usage de leur propre exploitation et sous réserve de leur réexportation.

3. Il est permis de transporter les objets et les articles ci-dessus spécifiés par des chemins vicinaux, prévus à l'art. 8 al. 2, si les conditions locales ou le genre du travail l'exigent toutefois seulement pendant le jour et sous le contrôle douanier.

Article 14.

Le transport des machines agricoles à moteur ou à vapeur n'est permis, en principe que par les points douaniers et sera fait en franchise temporaire de tous droits de douane. Il ne sera pas exigé de caution si l'exploitateur de l'entreprise agricole dépose à l'office douanier une déclaration écrite, attestant que ces machines sont destinées exclusivement à être utilisées dans sa propre entreprise agricole et qu'il assume toute responsabilité au cas où la réexportation de ces machines ne serait pas effectuée dans le délai fixé par l'office douanier; il assumera la même responsabilité pour le cas où ces machines auraient été cédées à l'usage d'autres personnes. Le transport de ces machines peut également s'effectuer par les chemins vicinaux prévus à l'art. 8 al. 2, sous la surveillance douanière. L'essence et les autres carburants, ainsi que les lubrifiants qui se trouvent dans les réservoirs fixés d'une manière permanente aux moteurs, peuvent passer la frontière en franchise de douane et de toutes autres taxes. Les autres provisions de carburants et de lubrifiants sont soumises aux droits d'entrée suivant les principes généraux. Quant aux autres machines et outils agricoles ainsi qu'aux voitures, fourgons, traîneaux etc., leur passage doit être surveillé par les autorités douanières d'une façon appropriée, sans toutefois exiger une caution.

Article 15.

1. Les habitants de la zone frontière limitrophe peuvent, en vue de paître leur bétail sur les pâturages situés dans la même zone de l'autre côté de la frontière faire passer ce bétail par la frontière en franchise de douane et d'autres taxes (droit de pacage). Le passage du bétail pourra s'effectuer aussi par les chemins vicinaux prévus à l'art. 8 al. 2.

2. Au fur et à mesure des besoins de ces habitants bénéficiant des pâturages de l'autre côté de la frontière, pourront être introduits en franchise de douane et d'autres taxes: du sel, de la farine et du pain en quantité fixée par les autorités douanières compétentes des deux Parties Contractantes.

3. Les propriétaires du bétail, désireux de bénéficier des facilités susmentionnées, doivent faire enregistrer leur bétail en douane lors de son exportation et importation temporaire, en assumant la responsabilité intégrale au cas où le bétail ne retournerait pas à son pays d'origine dans le terme fixé, qui ne pourra pas dépasser neuf mois. En cas de non retour intégral du bétail, le propriétaire est obligé

zany jest usprawiedliwić to zmniejszenie ilości za pomocą dokumentów, wydanych przez właściwą władzę. W celu stwierdzenia tożsamości bydła należy je oznaczyć w odpowiedni sposób.

4. Produkty ze wspomnianego bydła uzyskane w czasie wypasu, jak również zwierzęta urodzone w międzyczasie będą przepuszczane przez granicę bez cła.

5. Postanowienia umowne dotyczące nadzoru weterynaryjnego w pasie pogranicznym nad bydłem z zagranicy ustalone są w protokole dodatkowym dołączonym do niniejszej konwencji której stanowiąc on będzie część integralną. Postanowienia te będą mogły być uzupełnione lub zmienione w drodze bezpośredniego porozumienia się obu Rządów.

Artykuł 16.

Bydło zbiegłe lub uprowadzone poza linię graniczną, będzie zwrócone bez cła, jeśli prawo własności zostanie stwierdzone przez władzę gminną miejsca pochodzenia tego bydła.

Artykuł 17.

Mieszkańcy pogranicznego pasa, przekraczający granicę na podstawie przepustek przewidzianych w art. 2 mogą przewozić bez cła i innych opłat żywność w ilości potrzebnej na jeden dzień podróży, z wyjątkiem artykułów stanowiących przedmiot monopolu państwowego. Udając się na roboty w tereny górskie, mieszkańcy ci mogą zabierać ze sobą żywność w ilości koniecznej dla ich pobytu w tych okolicach.

Artykuł 18.

1. Następujące osoby mogą przewozić bez cła przedmioty potrzebne do wykonywania swego zawodu z zastrzeżeniem ich powrotnego wywozu:

a) duchowni i ich pomocnicy — przedmioty potrzebne do spełnienia obrzędów religijnych;

b) lekarze i lekarze weterynaryjni — swe instrumenta lekarskie;

c) położne — swe przybory położnicze.

2. Lekarze, lekarze weterynaryjni i położne mogą ponadto przewozić bez cła lekarstwa, których przywóz jest dozwolony, jako też przedmioty potrzebne do opatrunków, jednak tylko w małych ilościach, niezbędnych w wypadku nagłej potrzeby.

3. Straż ogniowa może w razie pożaru lub innych nieszczęśliwych wypadków przewozić narzędzia ratownicze i niezbędne środki lokomocji wraz ze zwierzętami pociągowymi bez cła i bez formalności celnych.

Artykuł 19.

Lekarstwa przyrządzone w jednej z aptek znajdujących się w pogranicznym pasie, na podstawie recepty lekarza lub lekarza weterynaryjnego, upoważnionego do wykonywania zawodu w swym kraju, mogą być wprowadzane bez cła i bez osobnego po-

de justifier cette diminution d'effectif par des documents émanant des autorités compétentes. En vue de constater l'identité du bétail il y aura lieu de le faire marquer d'une façon appropriée.

4. Les produits dudit bétail, obtenus pendant le pâturage, ainsi que les animaux mis bas dans l'intervalle pourront passer la frontière en franchise de douane.

5. Les stipulations concernant la surveillance vétérinaire sur le bétail étranger dans la zone frontalière limitrophe sont établies dans le protocole additionnel annexé à la présente Convention, dont il fera partie intégrante. Ces stipulations pourront être complétées ou modifiées par voie d'entente directe entre les deux Gouvernements.

Article 16.

Le bétail égaré ou volé au delà de la ligne frontalière sera restitué en franchise de douane, si le droit de propriété est établi par l'autorité communale du lieu d'origine de ce bétail.

Article 17.

Les habitants de la zone frontalière limitrophe passant la frontière en vertu des permis de passage prévus à l'art. 2, peuvent transporter en franchise de douane et d'autres taxes, des vivres en quantité nécessaire pour une journée de voyage, à l'exception des articles, constituant des monopoles de l'État. Se rendant aux travaux sur des terrains de montagne, ces habitants peuvent emporter avec eux des vivres en quantité nécessaire pour leur séjour dans ces parages.

Article 18.

1. Les personnes suivantes peuvent transporter en franchise de douane, sous réserve de retour, les objets nécessaires à l'exercice de leur profession:

a) les ecclésiastiques et leurs auxiliaires — les objets nécessaires à l'accomplissement des rites religieux;

b) les médecins et les médecins-vétérinaires, leurs instruments médicaux;

c) les sages-femmes, leurs trousseaux.

2. Les médecins, les médecins-vétérinaires et les sages-femmes peuvent en outre transporter en franchise de douane les médicaments dont l'importation est autorisée ainsi que les objets nécessaires aux pansements, toutefois en petites quantités indispensables en cas d'urgence.

3. Les sapeurs-pompiers peuvent, en cas d'incendie ou d'autres accidents, transporter des appareils de sauvetage et des moyens de locomotion indispensables, y compris les bêtes de trait, en franchise de douane et sans formalités douanières.

Article 19.

Les médicaments préparés dans une des pharmacies de la zone frontalière limitrophe sur la base d'une ordonnance du médecin ou médecin-vétérinaire autorisé à exercer la profession dans son pays, peuvent être introduits en franchise de douane et

zwolenia, jeżeli lekarz lub lekarz weterynaryjny zaznaczy na receptcie, że lekarstwo jest pilnie potrzebne.

Artykuł 20.

Mieszkańcy pogranicznego pasa, udający się, stosownie do postanowień niniejszej konwencji, do pracy w gospodarstwach rolnych, leśnych, lub też w innych przedsiębiorstwach przemysłowych, położonych po drugiej stronie granicy, mogą zabierać ze sobą bez cła narzędzia niezbędne do wykonywania ich robót, z zastrzeżeniem zabrania ich zpowrotem za granicę. Artykuły żywnościowe otrzymane jako wynagrodzenie w naturze przez wyżej wspomnianych mieszkańców, z wyjątkiem przedmiotów podlegających opłatom wewnątrz kraju lub też stanowiących monopol państwowy, są zwolnione od cła przywozowego. Urząd celny może w takich wypadkach żądać zaświadczenia stwierdzającego, że pracodawca wynagrodził robotnika w naturze.

Artykuł 21.

Rzemieślnicy, wzmiankowani w art. 2, punkt III będą mogli w celu wykonywania swego zawodu po drugiej stronie granicy przynieść bez cła potrzebne narzędzia i instrumenty pod warunkiem wywiezienia ich przy powrocie za granicę.

Artykuł 22.

1. Przedmioty gospodarcze, przeznaczone do użytku osobistego mieszkańców pogranicznego pasa mogą być wprowadzane dla naprawy po drugiej stronie granicy z zastrzeżeniem ich powrotnego wywozu.

2. Artykuły takie jak: zboże, konopie, len, nasiona roślin oleistych, drzewo, kora i t. d. przeznaczone do własnego użytku mieszkańców pogranicznego pasa lecz nie na handel lub dla przedsiębiorstwa przemysłowego, będą mogły być przez tych mieszkańców przywożone na drugą stronę granicy celem zmielenia, utłuczenia, przetarcia i t. d. i wywożone napowrót po ich przerobieniu, w ilości i wadze odpowiadającej ich stanowi pierwotnemu.

3. Żadnej opłaty celnej nie będzie się pobierać w wypadkach przewidzianych w niniejszym artykule, jednakże urzędy celne mogą w razie potrzeby żądać złożenia zabezpieczenia celnego.

Artykuł 23.

Przywóz i wywóz drobnych ilości artykułów użytku codziennego i gospodarczego, dla których ogólnie wymagane jest pozwolenie przywozu lub wywozu, będzie dozwolony w małym ruchu granicznym z uwolnieniem od wszelkich odnoszących się do nich zakazów, o ile będzie można uznać, że według rodzaju samego przedmiotu i stosunków mieszkańców artykuły te przeznaczone są do ich własnego użytku, a nie na handel. Wyżej wspomniane ułatwienia nie odnoszą się do artykułów stanowiących monopol państwowy.

Artykuł 24.

1. Przewóz zwłok osób zmarłych w pogranicznym pasie które mają być pochowane na jednym

sans autorisation spéciale, si le médecin ou le médecin-vétérinaire aura stipulé sur l'ordonnance que ce médicament est urgent.

Article 20.

Les habitants de la zone frontière limitrophe, se rendant conformément aux prescriptions de la présente Convention au travail dans des entreprises agricoles, forestières ou d'autres entreprises industrielles situées de l'autre côté de la frontière, peuvent emporter avec eux en franchise de douane, les outils indispensables à l'exécution de leurs travaux, sous réserve de les remporter à leur retour. Les articles d'alimentation obtenus comme salaire en nature par les habitants susmentionnés, à l'exception des objets susceptibles de taxes à l'intérieur du pays ou bien constituant un monopole de l'État sont exempts de droits d'entrée. L'office douanier peut, dans ce cas demander un certificat attestant que l'employeur a payé l'ouvrier en nature.

Article 21.

Les artisans mentionnés à l'art. 2, point III, pourront aux fins d'exécuter leur profession de l'autre côté de la frontière, transporter en franchise de douane les outils et les instruments nécessaires, à condition de les réexporter à leur retour.

Article 22.

1. Les objets de ménage, destinés à l'usage personnel des habitants de la zone frontière limitrophe, peuvent être importés pour être réparés de l'autre côté de la frontière, sous réserve de leur réexportation.

2. Les articles tels que: les céréales, le chanvre, le lin, les semences de plantes oléagineuses, le bois, l'écorce etc destinés à l'usage propre des habitants de la zone frontière limitrophe, et non au commerce ou à une entreprise industrielle, pourront être importés par eux de l'autre côté de la frontière pour y être moulus, pilés, broyés etc. et être réexportés après transformation en quantité et poids proportionnels à leur état primitif.

3. Aucune taxe douanière ne sera perçue dans les cas prévus à cet article; toutefois, les offices douaniers peuvent demander le dépôt d'une caution, en cas de besoin.

Article 23.

L'importation et l'exportation de petites quantités d'articles d'usage quotidien et économique, pour lesquels en général un permis d'importation ou d'exportation est exigé, sera permise dans le trafic frontière local, en dérogation à toute prohibition y relative, s'il y a lieu d'admettre que d'après le genre de l'objet même et de la situation des habitants ces articles sont destinés à leur propre usage et non au commerce. Les facilités susmentionnées ne se rapportent pas aux articles constituant des monopoles de l'État.

Article 24.

1. Le transport des dépouilles mortelles des personnes décédées dans la zone frontière limitrophe,

z cmentarzy, położonych w pogranicznym pasie drugiej Strony, jest dozwolone na podstawie zaświadczenia lekarskiego bez stosowania przepisów ogólnych dotyczących przewozu zwłok, z wyjątkiem wypadków, w których chodzi o choroby zakaźne. Wieniec, wiązanki żywych roślin ze wstęgami, jako też świece, które według zwyczajów miejscowych przynoszą w stosownej ilości osoby, biorące udział w pogrzebie, są również wolne od cła. Środki przewozowe dla zwłok i utensylja pogrzebowe są również wolne od cła z zastrzeżeniem ich powrotnego wywozu.

2. Punkty przejściowe i warunki kontrolne dla przewozu zwłok ustala w danym wypadku miejscowe urzędy administracyjne i celne obu Układających się Stron za wspólnym porozumieniem.

Rozdział III.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Artykuł 25.

Wykaz miejscowości objętych pogranicznym pasem będzie ogłoszony w dzienniku urzędowym każdej z Układających się Stron i będzie udzielony do wiadomości drugiej Strony w ciągu dni trzydziestu po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych niniejszej konwencji. Każda zmiana, jaka zajdzie w tym wykazie po jego ogłoszeniu, będzie natychmiast podana do wiadomości drugiej Strony.

Artykuł 26.

Przekraczanie granicy przy użyciu środków lokomocji, poza wypadkami przewidzianymi w art. 8 zezwala się zasadniczo tylko w tych punktach przejściowych, przy których istnieją urzędy celne. Władze celne obu Stron będą jednakże mogły porozumieć się wzajemnie co do udzielenia w danym wypadku pewnych ułatwień w tym przedmiocie.

Artykuł 27.

Inne ułatwienia poza przewidzianymi w niniejszej konwencji będą mogły być udzielane w wypadkach szczególnych (wycieczki sportowe, pielgrzymki i t. d.) w drodze bezpośredniego porozumienia pomiędzy władzami II instancji administracji ogólnej i władzami celnymi ze strony polskiej oraz prefektem, działającym w porozumieniu z naczelnikiem urzędu celnego ze strony rumuńskiej.

Artykuł 28.

Ułatwienia przewidziane w poprzednich artykułach nie naruszają prawa każdej Strony do wydawania zarządzeń, jakiego ona uważała za potrzebne ze względów zdrowotności publicznej, policji weterynaryjnej, kontroli celnej, lub wszelkiej innej kontroli koniecznej jako nieodzowny środek ostrożności przeciw wszelkim ewentualnym nadużyciom.

Artykuł 29.

Wyrażenie „bez cła“ używane w niniejszej konwencji należy rozumieć jako mające zastosowanie zarówno do przywozu, jak i wywozu.

qui devront être inhumées dans un des cimetières situés dans la zone frontière limitrophe de l'autre Pays, est permis sur la base d'un certificat du médecin et nonobstant les dispositions générales relatives au transport des dépouilles, excepté les cas de maladies contagieuses. Les couronnes, les bouquets de plantes vivantes avec rubans, ainsi que les cierges qui, suivant les coutumes locales, sont apportés en nombre normal par les personnes prenant part à l'enterrement, sont également exempts de droit d'entrée. Sont également admis en franchise de douane sous réserve d'être réexportés, les moyens de transport des dépouilles et les objets nécessaires à l'enterrement.

2. Les points de passage et les conditions de contrôle pour le transport des dépouilles mortelles seront établis, le cas échéant, d'un commun accord par les offices administratifs et douaniers locaux des deux Parties Contractantes.

Titre III.

Dispositions finales.

Article 25.

La liste des localités comprises dans la zone frontière limitrophe sera publiée dans le Journal Officiel de chaque Partie Contractante et sera communiquée à l'autre Partie dans un délai de trente jours après l'échange des instruments de ratification de la présente Convention. Tout changement survenu après la publication de la liste susmentionnée sera porté aussitôt à la connaissance de l'autre Partie.

Article 26.

Le passage de la frontière à l'aide des moyens de locomotion excepté les cas prévus à l'art. 8, n'est permis, en principe, que par les points de passage où existent les offices douaniers. Cependant les autorités douanières des deux Parties pourront s'entendre pour accorder le cas échéant certaines facilités à ce sujet.

Article 27.

D'autres facilités, en dehors de celles prévues dans la présente Convention, pourront dans des cas spéciaux (excursions sportives, pèlerinages etc.) être accordées par voie d'entente directe entre les autorités de II-ème instance de l'administration générale et douanière du côté polonais et le préfet, d'accord avec le chef de la douane, du côté roumain.

Article 28.

Les facilités prévues aux articles précédents ne comportent pas de dérogation au droit de chaque Partie de prendre les mesures qu'elle trouverait utiles pour des raisons de santé publique, de police vétérinaire, de contrôle douanier ou de tout autre contrôle nécessaire, comme précaution indispensable contre tout abus éventuel.

Article 29.

Le terme „franchise de douane“ employé dans la présente Convention doit être compris comme applicable aussi bien à l'importation qu'à l'exportation.

Artykuł 30.

Właściwe władze administracyjne i celne obu Układających się Stron będą porozumiewać się ze sobą bezpośrednio w celu usuwania trudności, jakie mogłyby wyłonić się w przedmiocie wykonywania niniejszej konwencji.

Artykuł 31.

Obie Układające się Strony zakomunikują sobie wzajemnie, które władze należy uważać za kompetentne dla wykonywania niniejszej konwencji.

Artykuł 32.

Wykaz punktów przejściowych, gdzie znajdują się urzędy celne, jako też wykaz innych stałych punktów przejściowych dołączone są do niniejszej konwencji, której stanowiąc będą część integralną (załączniki A i B). Ewentualne zmiany dokonane będą w drodze bezpośredniego porozumienia między właściwymi władzami obu Układających się Stron.

Artykuł 33.

Niniejsza konwencja będzie ratyfikowana. Dokumenty ratyfikacyjne zostaną wymienione w Bukareszcie. Wejdzie ona w życie trzydziestego dnia po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych i będzie obowiązywała do wypowiedzenia jej na rok zgóry przez jedną z Układających się Stron.

NA DOWÓD CZEGO pełnomocnicy podpisali niniejszą konwencję i wycisnęli na niej swe pieczęcie.

Sporządzono w Warszawie, w dwóch egzemplarzach, dnia 7 grudnia 1929 r.

(—) *Dr. Rasiński*

(—) *Cretziano*

PROTOKÓŁ DODATKOWY

do polsko-rumuńskiej konwencji o ułatwieniach w małym ruchu granicznym.

POSTANOWIENIA WETERYNARYJNE.

I. Do art. 3 i 13 konwencji.

Obydwie Układające się Strony postanowiły zgodnie nie dopuszczać w pogranicznym pasie innych zwierząt wierzchowych, pociągowych lub juczych, pochodzących z drugiej strony granicy, poza zwierzętami jednokopytkowymi, oznakowanymi w odpowiedni sposób. Każde zwierzę winno być zaopatrzone w świadectwo wystawione w języku polskim i rumuńskim przez władzę administracyjną pierwszej instancji miejsca swego pochodzenia. W świadectwie tem winno być wymienione: nazwisko, imię oraz miejsce zamieszkania posiadacza, ich rysopis oraz trwałe znaki. Ponadto świadectwo winno zawierać zaświadczenie wystawione przez urzędowego lekarza weterynaryjnego drugiego Kraju, stwierdzające, że zwierzę jest wolne od zaraźliwej choroby i nie podejrzane o taką chorobę. Zaświadczenie to ważne jest na przeciąg jednego miesiąca, licząc od dnia wystawienia.

Article 30.

Les autorités administratives et douanières respectives des deux Parties Contractantes s'entendront directement afin d'écartier les difficultés qui pourraient surgir au sujet de l'exécution de la présente Convention.

Article 31.

Les deux Parties Contractantes se feront connaître réciproquement les autorités qui doivent être considérées comme compétentes pour l'exécution de la présente Convention.

Article 32.

La liste des points de passage où se trouvent des offices douaniers ainsi que celle des autres points de passage permanents sont annexées à la présente Convention dont elles feront partie intégrante (Annexe A. et B.). Les changements éventuels se feront par une entente directe entre les autorités compétentes des deux Parties Contractantes.

Article 33.

La présente Convention sera ratifiée, les instruments de ratification seront échangés à Bucarest. Elle entrera en vigueur le trentième jour après l'échange des ratifications et demeurera en vigueur jusqu'à sa dénonciation sur un préavis d'un an, par l'une des Parties Contractantes.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Varsovie, en double exemplaire, le 7 Décembre 1929.

(—) *W. Rasiński*
(L. S.)

(—) *G. Cretziano*
(L. S.)

PROTOCOLE ADDITIONNEL

à la Convention polono-roumaine sur les facilités dans le trafic frontière local.

Dispositions d'ordre vétérinaire.

I. À l'art. 3 et 13 de la Convention:

Les deux Parties Contractantes sont convenues de ne pas admettre dans la zone frontière limitrophe d'autres bêtes de selle, de trait et de somme, provenant de l'autre côté de la frontière, que les animaux solipèdes marqués d'une façon appropriée.

Chaque bête doit être munie d'un certificat délivré en langue polonaise et roumaine par l'autorité administrative de l'instance du lieu de sa provenance. Ce certificat doit indiquer: le nom, le prénom et le domicile du possesseur des animaux, leur signalement et les marques durables. Il doit en outre contenir l'attestation délivrée par un médecin vétérinaire officiel de l'autre Pays, prouvant que l'animal est exempt de maladies contagieuses et qu'il n'en est pas suspect. Cette attestation est valable un mois à compter du jour de la délivrance.

Każda z Układających się Stron ustali punkty przejściowe i co miesiąc dwa terminy dla badania weterynaryjnego wyżej wspomnianych zwierząt, przechodzących z pogranicznego pasa drugiej Strony, które to badanie służyć będzie za podstawę wyżej wymienionego zaświadczenia. Za to badanie i zaświadczenie zdrowotności żadna opłata nie będzie pobierana.

II. Do art. 15 konwencji.

1. Na pastwiska położone w pogranicznym pasie z drugiej strony granicy może być dopuszczone tylko bydło rogате, świnie, owce i kozy pochodzące z pogranicznego pasa i stanowiące własność mieszkańców tam osiadłych, jak również jednokopytkowe zwierzęta wierzchowe, pociągowe i juczne w ilości niezbędnej dla przewiezienia osób i rzeczy towarzyszących stadom.

2. Poza dopełnieniem formalności stosownie do przepisów celnych i granicznych, przewidzianych przez niniejszą konwencję, wymagać się będzie, aby zwierzęta zagraniczne pędzone na pastwisko, a mianowicie bydło rogате, świnie, owce i kozy były zaopatrzone w następujące dokumenty:

a) świadectwa pochodzenia wystawione przez władzę gminną miejsca zamieszkania właściciela bydła. Świadectwa pochodzenia będą wystawiane jednostkowo na każdą sztukę bydła rogatego i mogą być wystawiane zbiorowo dla wszystkich innych zwierząt.

Świadectwa pochodzenia zawierać będą następujące dane:

aa) nazwisko, imię oraz miejsce zamieszkania właściciela, jak również:

bb) ilość zwierząt i ich rysopis, a mianowicie: rodzaj, płeć, maść i znaki szczególne jako też piętna (znaczkі uszne, znamiona wypalane lub wystrzyżone i t. d.);

cc) stwierdzenie, że bydło pędzone na pastwisko przebywało w miejscu zamieszkania właściciela przynajmniej w ciągu ostatnich dni czterdziestu;

dd) stwierdzenie, że w chwili wydawania świadectwa miejscowość, z której bydło pochodzi, jest wolna od zaraźliwych chorób zwierzęcych i że obrót zwierzętami tego rodzaju nie podlega tam żadnym ograniczeniom z powodu takich chorób. Gruźlica, pojedyncze wypadki wąglika, szelestnicy, zarazy dziczyzny i bydła rogatego, nosacizny oraz różycy świń, nie są uważane jako przeszkody do zaświadczenia, że dana miejscowość jest wolna od zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Świadectwa pochodzenia nie mogą mieć daty wystawienia wcześniejszej niż na dziesięć dni przed przybyciem bydła na granicę.

b) Świadectwa zdrowia wystawione przez państwowego lub przez Państwo upoważnionego lekarza weterynaryjnego na podstawie badania poszczególnych zwierząt i stwierdzające:

aa) że zwierzęta są wolne od zaraźliwych chorób zwierzęcych i nie są podejrzane o takie choroby, jak również, że

bb) kraj pochodzenia jest wolny od księgosuszu i zarazy płucnej bydła rogatego przynajmniej od roku i że

Chaque Partie Contractante fixera les points de passage et deux termes par mois en vue de soumettre lesdits animaux provenant de la zone frontalière limitrophe de l'autre Partie, à l'examen vétérinaire qui servira de base de l'attestation susmentionnée. Pour cet examen et l'attestation de santé aucune taxe ne sera perçue.

II. A l'art. 15 de la Convention.

1. Au passage de la zone frontière limitrophe de l'autre côté de la frontière ne peuvent être admis que des bovidés, les porcins, les ovidés et les chèvres, provenant de la zone frontière limitrophe et constituant la propriété des habitants y établis, ainsi que les animaux solipèdes de selle, de trait et de somme en nombre indispensable au transport des personnes et des effets accompagnant les troupeaux sur les pâturages.

2. En dehors des formalités à remplir selon les prescriptions douanières et frontalières, prévues par la présente Convention, il sera exigé que les animaux étrangers envoyés au pacage, et notamment les bovidés, les porcins, les ovidés et les chèvres, soient munis des documents suivants:

a) des certificats d'origine, délivrés par l'autorité communale du lieu où le propriétaire du bétail a son domicile. Les certificats d'origine seront délivrés individuellement pour chaque pièce de bétail à cornes et ils peuvent être délivrés collectivement pour tous les autres animaux.

Les certificats d'origine indiqueront:

aa) le nom, le prénom et le domicile du propriétaire, ainsi que:

bb) le nombre des animaux et leur signalement, à savoir: l'espèce, le sexe, la couleur et les signes spéciaux ainsi que les marques (marques aux oreilles, marques au fer rouge, coupures etc.);

cc) l'attestation que le bétail envoyé au pacage séjournait dans le lieu de domicile de son propriétaire au moins pendant les derniers quarante jours;

dd) l'attestation qu'au moment de la délivrance du certificat la localité de provenance du bétail est libre d'épizooties et que la circulation du bétail respectif n'y est pas restreinte à cause de telles maladies. La tuberculose, les cas isolés de la fièvre charbonneuse, de charbon bactérien, de septicémie hémorragique du gibier et du bétail, de morve et de rouget du porc ne sont pas considérés comme entraves en vue d'attester que la localité est libre de maladies contagieuses des animaux.

Les certificats d'origine ne peuvent pas porter une date antérieure au dixième jour avant l'arrivée du bétail à la frontière:

b) des certificats de santé, délivrés par un médecin-vétérinaire de l'État ou agréé par l'État, sur la base de constatations particulières et attestant:

aa) que les bêtes sont exemptes de maladies contagieuses des animaux et qu'elles ne sont pas suspectes de telles maladies,

bb) que le pays d'origine est exempt de la peste bovine et de la péripneumonie contagieuse des bovidés depuis une année et que

cc) w ciągu ostatnich dni czterdziestu przyszła nie została stwierdzona ani w miejscu pochodzenia bydła, ani też w promieniu czterdziesto-kilometrowym.

O ile chodzi o owce, należy stwierdzić ponadto:

dd) że w ciągu ostatnich dni sześćdziesięciu nie panowała ospa owcza ani w miejscu pochodzenia bydła, ani też w promieniu czterdziesto-kilometrowym oraz

ee) że w ciągu ostatnich dni sześćdziesięciu nie panował świerzb owiec ani w miejscu pochodzenia bydła, ani też w promieniu dwudziesto-kilometrowym.

Co się tyczy nierogacizny, to wymaga się dodatkowego zaświadczenia stwierdzającego, że:

ff) w ciągu ostatnich dwudziestu ośmiu dni nie panował pomór i zaraza świń ani w miejscu pochodzenia bydła, ani też w promieniu dziesięcio-kilometrowym.

3. Stada przeznaczone do przepędzenia na pastwiska po drugiej stronie granicy winny być spisane zgodnie z poszczególnymi świadectwami pochodzenia i świadectwami zdrowia. Należy sporządzić 4 egzemplarze tego spisu, z których jeden będzie wręczony organowi celnemu kraju przeznaczenia dla celów kontroli celnej, drugi władzy gminnej miejsca wypasu, trzeci władzy administracyjnej I instancji (starosta, pretor), zaś czwarty pozostanie w rękach przewodnika stada.

Wyżej wymienione władze, jak również odnośne władze celne i straż graniczna winny uprzednio podawać sobie do wiadomości przypuszczalną ilość zwierząt, które mają być posłane na pastwisko po drugiej stronie granicy oraz porozumieć się między sobą co do czasu przejścia bydła przez granicę. W szczególności oznajmiać one swą odpowiedź w tym przedmiocie w terminie nie przekraczającym piętnastu dni.

4. Jednokopytkowe zwierzęta wierzchowe, pociągowe i juczne (p. 2) winny być zaopatrzone w świadectwa wzmiankowane w ustępie I, psy zaś w świadectwa wystawione przez państwowego lub upoważnionego przez Państwo lekarza weterynaryjnego stwierdzające, iż są wolne od wścieklizny, oraz że w miejscu ich pochodzenia poruszanie się psów nie podlega ograniczeniom sanitarnym.

5. Zwierzęta przeznaczone do przepędzenia na pastwiska po drugiej stronie granicy winny nosić trwale znaki w celu wykazania ich kraju pochodzenia (wypalane piętna, plomby w uszach, tatuowanie i t. d.).

6. Jako punkty przejściowe dla bydła zagranicznego pędzonego na paszę w pasie pogranicznym uważane będą zasadniczo miejscowości, gdzie urzędy celne istnieją po obu stronach linii granicznej. Inne punkty przejściowe będą ustalone za wspólną zgodą właściwych władz administracji ogólnej i władz celnych (straży granicznej) obu Układających się Stron.

Narazie przewidywane są jako takie punkty przejściowe drogi górskie prowadzące obok Kopy-

cc) pendant les derniers quarante jours la fièvre aphteuse n'a pas été constatée dans le lieu de provenance du bétail ni dans le rayon de quarante klm.

Lorsqu'il s'agit du bétail d'espèce ovine il y aura lieu d'attester en outre:

dd) que pendant les derniers soixante jours la clavelée ovine n'existait pas dans le lieu de provenance du bétail, ni dans le rayon de quarante klm et

ee) que pendant les derniers soixante jours la gale ovine n'existait pas dans le lieu de provenance du bétail ni dans le rayon de vingt klm.

En ce qui concerne les porcins une attestation supplémentaire est exigée certifiant que:

ff) pendant les derniers vingt huit jours la peste et la pneumonie infectieuse du porc n'existaient pas dans le lieu de provenance du bétail, ni dans le rayon de dix klm.

3. Les troupeaux destinés à être conduits au pacage de l'autre côté de la frontière doivent être consignés en conformité avec les certificats particuliers d'origine et de santé. Il y aura lieu de dresser quatre exemplaires de cette consignation, dont un sera remis à l'organe douanier du pays de destination aux fins du contrôle douanier, le second à l'autorité communale du lieu de pacage, le troisième à l'autorité administrative de I-re instance (le staroste, le préteur) et le quatrième sera gardé par le conducteur du troupeau.

Les autorités susmentionnées ainsi que les autorités douanières et les gardes-frontière respectives sont tenues de communiquer préalablement le nombre probable des animaux qui seront envoyés au pacage de l'autre côté de la frontière et de s'entendre entre elles sur les termes du passage de la frontière. En particulier elles feront connaître leur réponse à ce sujet dans un délai ne dépassant pas quinze jours.

4. Les animaux solipèdes de selle, de trait et de somme (p. 2) doivent être munis des certificats mentionnés au paragraphe 1, les chiens des certificats délivrés par un médecin-vétérinaire de l'État, ou agréé par l'État, attestant qu'ils sont exempts de rage et que dans la localité de leur provenance la circulation des chiens n'est pas soumise aux restrictions sanitaires.

5. Les animaux destinés au pacage de l'autre côté de la frontière doivent porter des marques durables en vue d'indiquer le pays de leur provenance (des marques au fer rouge, des plombs aux oreilles, tatouage etc.).

6. Comme points de passage pour le bétail étranger conduit au pacage dans la zone frontière limitrophe seront considérées en principe les localités où des offices douaniers sont établis des deux côtés de la ligne frontière. D'autres points de passage seront établis par un commun accord des autorités compétentes de l'administration générale et des autorités douanières (gardes-frontière) des deux Parties Contractantes.

Pour le moment sont envisagés comme points de passage les chemins montagneux auprès de Kopy-

lasa, Lutoazy (szczyt Popadja) i Steviory, jak również przez wieś Hryniawę.

7. Właściciel lub przewodnik stada obowiązany jest poczynić wszelkie potrzebne zarządzenia, aby jego bydło nie stykało się z bydłem krajowym podczas przepędzania przez granicę, jak również podczas wypasu.

8. Po przybyciu na granicę zwierzęta zagraniczne pędzone na pastwiska poddane będą badaniu sanitarnemu. Badanie to przeprowadzone będzie przez państwowego lub upoważnionego przez Państwo lekarza weterynaryjnego Strony, na której obszarze znajdują się odnośnie pastwiska, albo też wspólnie przez urzędowych lekarzy weterynaryjnych obu Układających się Stron. Za wyżej wspomniane badania nie będzie pobierana żadna opłata. Władze administracyjne I instancji (starosta, pretor) ustalą zawnazawczy w odpowiedni sposób terminy sanitarnego badania bydła zagranicznego na linii granicznej i poczynią wszelkie potrzebne zarządzenia, aby odnośni lekarze weterynaryjni przybyli tam na czas.

9. W razie stwierdzenia, że zwierzęta nie są zaopatrzone w wymagane świadectwa (p. 2) lub znaki (p. 5) albo też że są dotknięte zaraźliwą chorobą zwierzęcą lub podejrzaną, nie będą one dopuszczone do przejścia przez granicę.

10. W razie, gdyby pastwiska lub inne rodzaje gospodarstwa rolnego położone w pogranicznym pasie były przecięte lub oddzielone linią graniczną od siedzib stanowiących z nimi jedną gospodarczą całość (art. 13 konwencji) właściciele lub posiadacze tych gospodarstw będą mieli prawo przeprowadzać przez granicę swe bydło bez cła i innych opłat w celu korzystania z pastwisk tak często, jak będzie tego potrzeba.

Pierwsze przejście bydła przez granicę może mieć miejsce tylko pod warunkiem przestrzegania wszystkich postanowień weterynaryjnych przewidzianych powyżej.

W celu ułatwienia kontroli celnej odnośnie bydła winno być spisane, a spisy złożone w punkcie przejściowym u właściwych organów celnych.

Zwierzęta należące do gatunku koni, osłów lub wołów winny być oznaczone przez wypalenie na lewym przednim kopycie (jednokopytkowe), lewym rogu lub lewym przednim kopycie (bydło rogate) dużej litery P, o ile chodzi o zwierzęta polskie, zaś dużej litery R, o ile chodzi o zwierzęta rumuńskie. Zwierzęta te winny mieć również znak w postaci tej samej dużej litery wystrzyżony w sierści na lewym udzie. Znak ten powinien mieć wysokość co najmniej dziesięciu centymetrów i winien być odnawiany, gdy zajdzie tego potrzeba.

Inne rodzaje bydła winny być oznaczone w odpowiedni sposób stosownie do postanowień ogólnych.

11. W czasie swego pobytu na obszarze drugiej Układającej się Strony zwierzęta podlegać będą przepisom weterynaryjnym tego kraju, na którego obszarze się znajdują, za wyjątkiem przepisów dotyczących odszkodowań, zapomóg i nagród.

W razie, gdyby właściwa władza na mocy obowiązujących przepisów miała zarządzić zabicie zwie-

las, Lutoasa (sommets Papadja) et Stevioara, ainsi que le village Hryniawa.

7. Le propriétaire ou le conducteur du troupeau est obligé de prendre toutes les mesures nécessaires afin que son bétail ne soit pas mis en contact avec le bétail indigène lors du passage par la frontière, ainsi qu'au cours du pacage.

8. Dès leur arrivée à la frontière, les animaux étrangers conduits aux pâturages seront soumis à l'examen sanitaire. Cet examen sera effectué par un médecin-vétérinaire de l'État ou agréé par l'État, sur le territoire duquel se trouvent les pâturages en question, ou par les médecins-vétérinaires officiels des deux Parties Contractantes en commun. Pour l'examen mentionné ci-dessus aucune taxe ne sera perçue. Les autorités administratives de I-re instance (le staroste, le préteur) fixeront d'avance, d'une manière appropriée, les termes de l'examen sanitaire du bétail étranger sur la ligne frontière et prendront toutes les mesures nécessaires afin que les médecins-vétérinaires intéressés y arrivent à temps.

9. Dans le cas où il serait constaté que les animaux ne sont pas munis des certificats exigés (p. 2) ou des marques (p. 5), ou bien qu'ils sont atteints d'une maladie contagieuse des animaux ou suspects, ils ne seront pas admis à franchir la frontière.

10. Dans le cas où les pâturages ou les autres exploitations agricoles, situés dans la zone frontière limitrophe, seraient coupés ou séparés par la ligne frontière des habitations constituant avec eux un ensemble économique (art. 13 de la Convention), les propriétaires ou possesseurs de ces exploitations auront le droit de faire passer leurs bétail en franchise de douane et d'autres taxes en vue d'utiliser les pâturages, aussi souvent qu'il y aura besoin.

Le premier passage du bétail par la frontière ne peut avoir lieu qu'à condition d'observer toutes les dispositions vétérinaires prévues ci-dessus.

Afin de faciliter le contrôle douanier le bétail en question doit être consigné et la consignation déposée au point de passage chez les organes douaniers compétents.

Les animaux appartenant aux espèces chevaline, asine ou bovine seront marqués au fer rouge sur le sabot antérieur gauche (solipèdes), la corne gauche ou le sabot antérieur gauche (bovidés), les animaux polonais d'un P majuscule, les animaux roumains d'un R majuscule. Ils doivent également être marqués aux ciseaux de la même majuscule dans le poil de la croupe gauche, cette marque doit avoir au moins dix centimètres de hauteur et être renouvelée en temps utile.

L'autre bétail doit être marqué d'une façon appropriée selon les dispositions générales.

11. Pendant le séjour sur le territoire de l'autre Partie Contractante les animaux seront soumis aux prescriptions vétérinaires du Pays sur le territoire duquel ils se trouvent, à l'exception des dispositions concernant les dédommagements, les subsides et les rémunérations.

Dans le cas où l'autorité compétente, en vertu des prescriptions en vigueur, ordonnerait l'abatte-

rządzenia z powodu zaraźliwej choroby zwierzęcej, władze administracyjne I instancji (starosta, pretor) zawiadomią się wzajemnie telegraficznie o zamierzonym zarządzeniu celem zaproszenia urzędowego lekarza weterynaryjnego (państwowego lub przez Państwo upoważnionego lekarza weterynaryjnego) drugiego Kraju do wzięcia udziału w diagnostycznym badaniu odnośnego zwierzęcia jak również we wspólnym przeprowadzeniu jego sekcji oraz w postępowaniu przepisaniem dla sporządzenia wszelkich dokumentów stanowiących podstawę do przyznania odszkodowania. Dokumenty te winny być następnie przesłane właściwej władzy (wojewoda, prefekt) kraju pochodzenia zabitego zwierzęcia.

12. Szczepienie zwierząt zarządzane przez właściwe władze przeprowadza się bez kosztów, z urzędu, szczepienie natomiast na żądanie właściciela skutecznia się na jego koszt, przyczem jednakże w operacji tej może brać udział lekarz weterynaryjny kraju, skąd zwierzęta pochodzą.

13. Po ukończeniu wypasu w wyznaczonym terminie wszystkie zwierzęta zagraniczne wraz z ich ewentualnym przychowkiem winny być przeprowadzone zpowrotem do kraju ich pochodzenia, dokąd winny być również wywiezione wszystkie produkty z nich otrzymane, jak n. p. ser, wełna, i t. d. a także mięso, nadające się do użytku i skóry zwierząt zabitych.

Jeśli w ciągu wypasu jakaś zaraźliwa choroba właściwa danemu bydłu wybuchła wśród stad, ich powrót do kraju pochodzenia będzie mógł mieć miejsce po uprzednim porozumieniu się właściwych władz obu Układających się Stron i po zastosowaniu koniecznych środków ostrożności.

III. Do art. 17 konwencji.

Jako żywność na czas podróży uważa się tylko mięso przyrządzone (solone, wędzone, pieczone i t. d.), żadną zaś miarą mięso surowe. Osoby wspomniane w ustępie 2 tegoż artykułu mogą zabierać ze sobą mięso w taki sposób przyrządzone, jednakże w ilości nie przewyższającej jednodobowej potrzeby.

IV. Do art. 28 i 30 konwencji.

Właściwe władze administracyjne I-ej instancji obu Układających się Stron zawiadomią się wzajemnie i niezwłocznie o każdym wypadku stwierdzenia i wygaśnięcia zaraźliwych chorób zwierzęcych jak również o wszelkich zarządzeniach poczynionych w tym względzie w pogranicznym pasie, z podaniem miejscowości, nazwisk posiadaczy i ilości sztuk chorych lub podejrzanych.

Jako zaraźliwe choroby zwierzęce w rozumieniu niniejszego protokołu uważane będą:

a) kściegususz, b) zarazę płucną bydła rogatego, c) pryszczycę, d) wąglik, e) szelstnicę, f) zarazę dziczyzny i bydła rogatego, g) nosaciznę zwierząt jednokopytowych, h) ospę owczą, i) zarazę stadniczą koni, k) otręt koni i bydła rogatego, l) świerz b zwierząt jednokopytkowych i owiec, m) wścieklicznę, n) pomór i zarazę świń, o) różycę świń.

Oprócz wyżej wspomnianych zawiadomień i prawidłowej wymiany dwutygodniowych biuletynów o zaraźliwych chorobach zwierzęcych właściwe

ment d'un animal à cause d'une épizootie, les autorités administratives de I-re instance (le staroste, le préteur) se communiqueront réciproquement par voie télégraphique la mesure envisagée afin d'inviter le médecin-vétérinaire officiel (médecin-vétérinaire de l'État ou agréé par l'État) de l'autre Pays à prendre part à l'examen diagnostique de la bête en question, ainsi qu'à la dissection de cette bête et à la procédure à suivre en vue de dresser tous les documents servant de base à l'indemnisation, ces documents doivent être ensuite remis à l'autorité compétente (le voivode, le préfet) du pays d'origine de la bête abattue.

12. La vaccination ordonnée par les autorités compétentes s'effectue sans frais, à titre d'office, tandis que la vaccination qui aurait lieu sur la demande du propriétaire s'effectue à ses frais, le médecin vétérinaire du pays d'origine des animaux étant admis à prendre part à cette opération.

13. Le passage ayant été terminé dans le délai fixé, tous les animaux étrangers avec leur croit éventuel doivent être reconduits dans leur pays de provenance, où doivent être exportés également tous les produits obtenus d'eux, tels que fromage, laine etc. ainsi que la viande utilisable et les peaux des bêtes abattues.

Si au cours du pacage une épizootie propre au bétail respectif venait d'éclater au milieu des troupeaux, leur retour au pays d'origine pourra avoir lieu après une entente préalable des autorités compétentes des deux Parties Contractantes et après l'application des mesures de précaution nécessaires.

III. À l'art. 17 de la Convention.

Comme denrée de consommation pendant le voyage n'est considérée que la viande préparée (salée, fumée, rôtie etc.) et nullement la viande crue. Les personnes mentionnées à l'alinéa 2 de cet article peuvent apporter la viande préparée de cette façon, toutefois en quantité ne dépassant pas les besoins d'une semaine.

IV. À l'art. 28 et 30 de la Convention.

Les autorités administratives compétentes de I-re instance des deux Parties Contractantes se communiqueront réciproquement et sans retard chaque cas de constatation et de disparition d'épizooties ainsi que toutes les mesures prises sous ce rapport dans la zone frontière limitrophe, en indiquant les localités, les noms des possesseurs et le nombre de pièces malades ou suspects.

Seront considérées comme épizooties dans le sens du présent Protocole:

a) la peste bovine, b) la péripneumonie des bovidés, c) la fièvre aphteuse hémorragique du gibier et du bétail, g) la morve des solipèdes, h) la clavelée des moutons, i) la dourine, k) l'exanthème coital des chevaux et des bovidés, l) la gale des solipèdes et des moutons, m) la rage, n) la peste et la pneumonie infectieuse du porc, o) le rouget du porc.

Outre les informations susmentionnées et l'échange régulier de bulletins d'épizooties bimensuels, les autorités centrales compétentes des deux Parties

władze centralne obu Układających się Stron zawiadomią się bezpośrednio telegraficznie o pierwszym wypadku wybuchnięcia na swym obszarze księgosusza, zarazy płucnej bydła rogatego i ospy owczej.

W razie stwierdzenia, że wskutek obrotu zwierzętami w małym ruchu granicznym jedna z zaraźliwych chorób zwierzęcych wymienionych powyżej pod literami: a, b, c, h, i, k, l, m, n, — przeniknęła z obszaru jednej Układającej się Strony na obszar drugiej Strony, lub też w razie groźnego niebezpieczeństwa przeniesienia takiej choroby zaraźliwej, właściwe władze będą mogły poczynić odpowiednie zarządzenia w celu dalszego ograniczenia a nawet zakazania pogranicznego obrotu zwierzętami i surowcami pochodzenia zwierzęcego. Tego rodzaju zarządzenia zostaną podane niezwłocznie do wiadomości drugiej Układającej się Strony.

V. Posiadacze zwierząt jak również przewodnicy stad, którzy uznani zostaną za winnych powtarzających się wykroczeń przeciwko przepisom weterynaryjnym, będą mogli być poza odpowiedzialnością karną czasowo lub stale pozbawieni udogodnień przewidzianych przez niniejszą konwencję. W razie, gdyby tego rodzaju wykroczenia, popełniane w złym zamiarze, powtarzały się na kilku odcinkach pogranicznego pasa, przynosząc poważną szkodę interesom Państwa, Układające się Strony, po uprzednim porozumieniu się, będą mogły zakazać obrotu zwierzętami w małym ruchu granicznym całkowicie lub częściowo.

Na dowód czego pełnomocnicy podpisali niniejszy protokół dodatkowy i wycisnęli na nim swe pieczęcie.

Sporządzono w Warszawie, w dwóch egzemplarzach, dnia 7 grudnia 1929 roku.

(—) *Dr. Rasiński*

(—) *Cretziano*

Contractantes se communiqueront immédiatement par voie télégraphique le premier cas de peste bovine, péripneumonie des bovidés et de clavelée ovine, survenu sur leur territoire.

Dans le cas où il serait constaté que par suite du trafic frontière local du bétail, l'une des épizooties mentionnées sous les lettres: a, b, c, h, i, k, l, m, et n, a pénétré du territoire d'une Partie Contractante dans le territoire de l'autre Partie, ou bien au cas d'imminent danger de pénétration d'une telle épizootie, les autorités compétentes pourront prendre les mesures appropriées en vue de restreindre encore plus ou même d'interdire le trafic frontière du bétail et des matières animales brutes. Telles mesures seront portées immédiatement à la connaissance de l'autre Partie Contractante.

Les possesseurs des animaux ainsi que les conducteurs de troupeaux qui seront trouvés d'une manière réitérée en contravention aux prescriptions d'ordre vétérinaire, pourront être temporairement ou définitivement privés des faveurs prévues par la présente Convention, en dehors de leur responsabilité pénale. Dans le cas où de telles contraventions commises avec intention frauduleuse se réitéraient sur plusieurs secteurs de la zone frontière limitrophe, portant un sérieux préjudice aux intérêts de l'État, les Parties Contractantes, après l'entente préalable, pourront interdire le trafic frontière local du bétail en général ou partiellement.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Protocole Additionnel et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Varsovie, en double exemplaire, le 7 décembre 1929.

(—) *W. Rasiński*
(L. S.)

(—) *G. Cretziano*
(L. S.)

Załącznik A.

Do art. 32 Konwencji.

Wykaz prowizoryczny punktów przejściowych, gdzie znajdują się graniczne urzędy celne:

Urząd celny polski:	Urząd celny rumuński:
Kozaczówka	Prigorodec
Zaleszczyki	Cristiatec
Jasienów Polny (otwarcie zamierzone)	Babin
Śniatyn-Załucze (droga żelazna)	Grigore Ghica Voda
Kułaczyn (otwarcie zamierzone)	Oraseni
Załucze (ekspozytura urzędu celnego w Śniatynie-Załuczu)	Vaşcauti
Kuty	Vijnița

Załącznik B.

Do art. 32 Konwencji.

Wykaz prowizoryczny stałych punktów przejściowych poza urzędami celnymi.

Ze strony polskiej:	Ze strony rumuńskiej
Ujście biskupie	Samiseni
Gródek	Vasilau et Culenti
Jablonica	Jablonita

Annexe A.

À l'art. 32 de la Convention:

Liste provisoire des points de passage où se trouvent des offices douaniers de frontière:

Office douanier polonais:	Office douanier roumain:
Kozaczówka	Prigorodec
Zaleszczyki	Cristiatec
Jasienów Polny (l'ouverture projetée)	Babin
Śniatyn-Załucze (voie ferrée)	Grigore Ghica Voda
Kułaczyn (l'ouverture projetée)	Oraseni
Załucze (dépendance du bureau des douanes à Śniatyn-Załucze)	Vaşcauti
Kuty	Vijnița

Annexe B.

À l'art. 32 de la Convention

Liste provisoire des points permanents de passage en dehors des offices douaniers:

Du côté polonais:	Du côté roumain:
Ujście Biskupie	Samuseni
Gródek	Vasilau et Culenti
Jablonica	Jablonita

Str. 1.

Wzór Nr. 1.
Modelul Nr. 1.Do artykułu 4 Konwencji
La articolul 4 al Conventiunei

Recto.

POLSKO-RUMUNSKI RUCH POGRANICZNY
TRAFICUL DE FRONTIERA LOCAL ROMANO-POLON.PRZEPUSTKA JEDNORAZOWA Nr.
CERTIFICAT DE TRECERE VALABIL O SIGNURA DATA Nr.

Nazwisko i imię .....
 Numele și pronumele .....

Zawód .....
 Ocupaționea .....

Miejsce urodzenia ..... data urodzenia .....
 Locul nașterei ..... data nașterei .....

Obywatelstwo .....
 Naționalitatea .....

Miejsce zamieszkania .....
 Domiciliat în comuna .....

Powód przekroczenia granicy .....
 Scopul trecerei peste frontiera .....

Miejsce przekroczenia granicy .....
 Punctul de trecere peste frontiera .....

Ważna na pobyt w gminie .....
 Valabil pentru a merge în comuna .....

Ważna do .....
 Valabil până la .....

Str. 2.

Verso.

Miejsce na fotografię .....
 Locul fotografiei .....

Posiadacz niniejszej przepustki ma inny dowód tożsamości urzędowy wydany albo potwierdzony i zaopatrzone w fotografię.
 În lipsa fotografiei titularul permisului de fața va poseda o alta carte de identitate liberata sau eventual certificata oficial și înșotita de o fotografie.

Własnoręczny podpis posiadacza .....
 Semnatura titularului .....

Pieczęć urzędowa .....
 Stampila oficiala .....

Wymienienie osób małoletnich w wieku poniżej 15 lat, towarzyszących posiadaczowi przepustki .....

Numele persoanelor minore mai mici de 15 ani, și cari înșotesc pe titularul certificatului .....

Miejsce wystawienia przepustki ..... data .....
 Localitatea în care a fost liberat permisul ..... data .....

Urząd .....
 Autoritatea .....

Pieczęć urzędowa
Stampila oficialaPodpis
Semnatura

Str. 1.

Wzór Nr. 2.
Modelul Nr. 2.Do artykułu 4 Konwencji
La articolul 4 al Conventiunei

Recto.

POLSKO-RUMUŃSKI RUCH POGRANICZNY.
TRAFICUL DE FRONTIERA LOCAL ROMANO-POLON.PRZEPUSTKA STAŁA ..... Nr.
CERTIFICAT DE TRECERE PERMANENT ..... Nr.

Nazwisko i imię .....

Numela și pronumele .....

Zawód .....

Ocupationea .....

Właściciel (posiadacz, dzierżawca i t. d.) uprawniony do użytkowania gruntów w gminie .....

Proprietar (posesor, arendaș etc.) autorizat sa munceasca pamantul in comuna .....

Zatrudniony u .....

Angajat la .....

Miejsce urodzenia ..... data urodzenia .....

Locul nașterei ..... data nașterei .....

Obywatelstwo .....

Naționalitatea .....

Miejsce zamieszkania .....

Domiciliat in comuna .....

Miejsce przekraczania granicy .....

Punctul de trecere peste frontiera .....

Ważna 6 miesięcy (jeden rok) .....

Valabil 6 luni (un an) .....

Str. 2.

Verso.

Miejsce na fotografię
Locul fotografiei

Własnoręczny podpis posiadacza .....

Semnatura titularului .....

Wymienienie osób małoletnich, w wieku poniżej lat 15, towarzyszących posiadaczowi przepustki .....

Numele persoanelor minore, mai mici de 15 ani, cari insoțesc pe titularul permisului .....

Miejsce wystawienia przepustki .....

Localitatea in care a fost liberat certificatul .....

Data .....

Data .....

Urząd .....

Autoritatea .....

Podpis .....

Semnatura .....

Pieczęć urzędowa
Stampila oficiala

PROTOKÓŁ PODPISANIA.

A) W chwili podpisywania konwencji z dnia dzisiejszego Ukladające się Strony postanowiły dokładnie określić warunki jej zastosowania według następujących postanowień:

I. Ze względu na wyjątkowe położenie ludności zamieszkałej w okolicy górzystej, gdzie siedziby ludzkie są oddalone od gospodarstw rolnych, pastwisk i t. d. po drugiej stronie granicy więcej niż na dziesięć kilometrów, obydwie Ukladające się Strony zgodziły się na to, aby na mocy artykułu 1, ustęp 3, niniejszej konwencji pograniczny pas, przewidziany w tym artykule, ustanowiony został po stronie polskiej na odcinku granicy między szczytem Stoh i ujściem rzeki Czeremosz Czarny w szerokości piętnastu kilometrów oraz w tej samej rozciągłości po stronie rumuńskiej na obszarze podprefektury Plasa Visau. Obie Strony zgodziły się również, aby wspomniany pas pograniczny po stronie rumuńskiej rozszerzony został o pas dodatkowy w ten sposób, aby objąć nim resztę obszaru podprefektury Plasa Visau jak również obszar podprefektury Plasa Iza, położony na prawym brzegu rzeki Iza. Ten dodatkowy pas pograniczny przeznaczony jest tylko dla zastosowania tych postanowień niniejszej konwencji, które odnoszą się do zużytkowania pastwisk sezonowych jak również do odnośnych ułatwień osobistych. Miejscowości rumuńskie, które znajdują się w dodatkowym pasie pogranicznym będą objęte wykazem miejscowości przewidzianym w art. 25 niniejszej konwencji.

Przepustki graniczne ważne dla mieszkańców wspomnianego ostatnio pasa będą zaopatrzone znakiem odróżniającym (poprzeczny pasek czerwony).

II. Do protokołu dodatkowego.

Obydwie Ukladające się Strony dają sobie wzajemnie zapewnienie, że postanowienia weterynaryjne będą zastosowane w sensie jak największej lojalności i życzliwości oraz tylko o tyle, o ile odnośne zarządzenia będą rzeczywiście nieodzowne dla nadania skuteczności ochronie zdrowotnej krajowego bydła.

W okresie przepędu bydła przez granicę na pastwiska sezonowe, to jest między 15 marca a 15 maja powszechny zakaz przepędu bydła zagranicznego nie będzie zarządzony bez uprzedniego upoważnienia właściwej władzy centralnej.

B) Pełnomocnicy obu Ukladających się Stron, pragnąc przyczynić się do odpowiedniego rozwiązania wszystkich problemów odnoszących się do ruchu granicznego, wyrażają życzenia, aby obydwaj Rządy mogły w najkrótszym czasie zawrzeć szczególne umowy dotyczące następujących kwestyj:

1) upoważnienia lekarzy, lekarzy weterynaryjnych i położnych drugiego kraju do wykonywania swego zawodu w pogranicznym pasie;

2) zachęcenia i rozwoju turystyki w okolicach sąsiadujących z linią graniczną, oraz

3) utworzenia dwustronnej miejscowej organizacji powołanej do polubownego likwidowania mniej ważnych zająć granicznych.

PROTOCOLE DE SIGNATURE.

A) Au moment de signer la Convention en date de ce jour, les Parties Contractantes ont décidé d'en préciser les conditions d'application suivant les dispositions ci-après:

I. Vu la situation exceptionnelle de la population domiciliée dans la région montagneuse, où les habitants sont éloignés des exploitations agricoles, pâturages, etc. de l'autre côté de la frontière de plus de dix klm., les deux Parties Contractantes sont convenues à ce que, en vertu de l'art. 1 alinéa 3 de la présente Convention, la zone frontière limitrophe prévue par cet article soit établie, du côté polonais, dans le secteur de la frontière entre le sommet Stog et l'embouchure de la rivière Czeremosz Czarny, à une profondeur de quinze klm., et à la même étendue du côté roumain sur le territoire de la sous-préfecture Plasa Visau. Elles sont de même convenues à ce que ladite zone frontière, du côté roumain, soit élargie d'une zone complémentaire, de façon à comprendre le reste du territoire de la sous-préfecture Plasa Visau ainsi que le territoire de la sous-préfecture Plasa Iza situé à la rive droite de la rivière Iza. Cette zone frontière complémentaire n'est destinée que pour l'application des dispositions de la présente Convention ayant rapport à l'utilisation des pâturages de saison ainsi qu'aux facilités personnelles y relatives. Les localités roumaines qui se trouvent dans la zone frontière complémentaire seront comprises dans la liste des localités prévue à l'art. 25 de la présente Convention.

Les permis de passage valables pour les habitants de cette dernière zone seront munis d'un signe distinctif (barre transversale rouge).

II. Au Protocole Additionnel:

Les Parties Contractantes se donnent mutuellement assurance que les dispositions d'ordre vétérinaire ne seront appliquées que dans le sens de la plus grande loyauté et bienveillance et en tant que les mesures respectives seront réellement indispensables en vue de rendre efficace la protection sanitaire du bétail indigène.

À l'époque du passage de la frontière en vue du pâturage de saison, c'est-à-dire entre le 15 mars et 31 mai, l'interdiction générale de passage pour le bétail étranger ne sera prononcée qu'avec l'autorisation préalable de l'autorité centrale compétente.

B) Les Plénipotentiaires des deux Parties Contractantes, désireux de contribuer à la solution appropriée de tous les problèmes ayant rapport au trafic frontière, expriment de voeu que les deux Gouvernements puissent, dans le plus bref délai, conclure des conventions particulières relatives aux questions suivantes:

1) L'autorisation des médecins, des médecins-vétérinaires et des sages-femmes de l'autre Pays à exécuter leur profession dans la zone frontière limitrophe.

2) L'encouragement et développement du tourisme dans les régions voisines de la ligne frontière et

3) l'établissement d'une organisation bilatérale locale, appelée à liquider à l'amiable les incidents de frontière de moindre importance.

Na dowód czego pełnomocnicy podpisali niniejszy protokół i wycisnęli na nim swe pieczęcie.

Sporządzono w Warszawie, w dwóch egzemplarzach, dnia 7 grudnia 1929 roku.

(—) *Dr. Rasiński*

(—) *Cretziano*

Zaznajomiwszy się z powyższą konwencją, protokółem dodatkowym, załącznikami A i B, wzorami Nr. 1, Nr. 2 i protokółem podpisania, uznaliśmy je i uznajemy za słuszne zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nich postanowień; oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

NA DOWÓD CZEGO wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dn. 19 marca 1931 r.

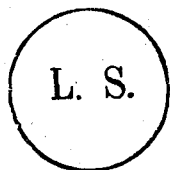
(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *W. Ślawek*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

En foi de quoi, les plénipotentiaires ont signé le présent Protocole et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Varsovie, en double exemplaire, le 7 décembre 1929.

(—) *W. Rasiński*
(L. S.)

(—) *G. Cretziano*
(L. S.)

Après avoir vu et examiné lesdits Convention, Protocole Additionnel, Annexes A et B, Modèles Nr. 1, Nr. 2 et Protocole de Signature, Nous les avons approuvés et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'ils sont acceptés, ratifiés et confirmés et promettons qu'ils seront inviolablement observés.

EN FOI DE QUOI, Nous avons donné les Présentes, revêtues du Sceau de la République.

À Varsovie, le 19 mars 1931.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres

(—) *W. Ślawek*

Le Ministre des Affaires Étrangères

(—) *August Zaleski*

